זכתה וקדמה ארבעה דורות בישראל למלכות:

מתני׳ האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח"כ היפר לה בעלה: אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה החטאת תמות והעולה תקרב עולה (א) והשלמים תקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם. היו לה מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשין: דמי חטאת ילכו לים המלח לא נהנין ולא מועלין בהן דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן ודמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואין טעונין לחם:

גמ׳ מאן תנא דבעל לא משתעבד לה: אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס"ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא משתעבד לה דתניא ר' יהודה אומר אדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת שכך כתב לה כל אחריות דאית ליך עלי מן קדמת דנא. רבא אמר אפי' תימא ר' יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא. איכא דאמרי מאן תנא? אמר רב חסדא רבי יהודה היא וכי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא דאי רבנן לא משעבד לה כלל (ג) ואלא היכי דמי דמשעבד לה? כגון דאקנייה לה וכיון דאקני לה הוה דנפשה

רבא

רש"י

זכתה וקדמה ארבעה דורות בישראל · עובד ישי דוד שלמה ואילו לצעירה לא אתא בישראל עד רחבעם דהוה מנעמה העמונית:

מתני׳ החטאת תמות · אותה הבהמה שהפרישה לשם חטאת תמות וכי היא טעמא דפרשינן (ג) לעיל (א) דצריכה כפרה והויא כחטאת שמתו בעליה דגמירי דלמיתה אזלה: **ונאכלין ליום אחד** · כלומר לכך יש עליהן עדיין תורת שלמים דנאכלין ליום אחד ולענין זה אינם כשלמי נזיר דאינן טעונין לחם: **מעות סתומין** · שלא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים הרי אלו יפלו לנדבה ולוקחים בהן עולות ב) והבשר (למזבח) והעורות לכהנים: (ד) **שלמים יביאו שלמים** · וא"ל דאין מועלים בהן ג) וכדמפרש בפ"ק דמסכת מעילה (דף ו:): **גמ׳ מאן תנא דלא משעבד לה** · מאן הוא תנא דתני דקסבר שאם היתה הבהמה שלו לא חייל עליה קדושה כלל דאמר תצא ותרעה בעדר משום דבעל לא משעבד לה להביא קרבנותיה כלל וכי מפרישה לה היא לנזירותה ד) הרי הוא כמו שמקדיש דבר שאינו שלו דאין בדבריו כלום: **אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס"ד ר' יהודה היא אמאי תצא** · הא כיון דמשעבד בקרבנותיה אישתכח דכי הקדישה שפיר הקדישה דהא שמעינן ליה בב"מ בפ' [המקבל] (דף קד·) שהיה דורש לשון הדיוט: **דתניא ר' יהודה אומר אדם מביא קרבן עשיר על אשתו** · שאם היתה עניה ונתחייבה קרבן עני ולא הספיקה להביא קרבן עני עד שניסת לו ה"ז מביא קרבן עשיר על אשתו וכן בכל קרבנות שהיא חייבת קודם לכן ואפי' קרבן קבוע שאינו בעולה ויורד: **שכך כתב לה בכתובתה כו'** · והלכך ה) אהואיל ומשתעבד לה אמאי לא הוי בהמה שלו כבהמה שלה ואם היתה חטאת תמות ואם עולה תקרב עולה: **במילתא דלא צריכא לה** · כגון הכא דהיפר לה בעלה לא משתעבד לה ומש"ה לא קדשה ותצא ותרעה בעדר: ו) **אמר רב חסדא ר' יהודה היא** · דאמר אדם מביא קרבן אשתו וקמשמע לן דכי משתעבד כו', דאי לרבנן לא מבעיא למימר דכי הפר לה דתצא ותרעה בעדר אלא אפי' כי לא הפר לה נמי תצא דלדידהו לא משתעבד לה כלל: **ואלא היכי דמי דמשעבד** · ובעי לאוקמא כרבנן כגון דאקנייה ניהלה לנזירותה, אכתי לא מיתוקמא כרבנן דכיון דאקנייה לה הוה דנפשה וחטאת תמות ולכן בעינן דתצא ותרעה בעדר והלכך לא מיתוקמא כלל כרבנן:

תוספות

ארבעה דורות בישראל · עובד ישי דוד שלמה ואילו לצעירה לא אתא בישראל עד רחבעם בן שלמה שבא מנעמה העמונית: **האשה** שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה · שלשה בהמות כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים שהן קרבן נזיר טהור ואח"כ הפר לה בעלה אם משלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר דכיון דהיפר לה בעלה אין כאן נזירות כלל והבהמה שהפריש דין חולין עליה כדאמר בגמרא כי אקני לה מידי דצריכא לה מידי דלא צריכא לה לא אקני לה וכמאן שלא היתה קודש כלל: **ואם** משלה הבהמה · ובגמרא מפרש מאין תבא לה שלא יהא לבעלה רשות בו: **החטאת** [תמות] · אע"ג דהפר לה כדמפרש לה טעמא דמתניתין כיון דבעיא כפרה הויא, כחטאת שמתו בעליה: **והעולה** תקרב עולה · וא"ת ולר' ישמעאל דאמר לעיל (דף יט·) דעולה נמי דורון הוא ולא קריבה כי הפר לה בעלה אטו פליג כמי אמתני' דהכא דתני בהדיא דעולה קריבה עולה אע"ג דהיפר לה בעלה וי"ל דאפי' רבי ישמעאל מודה בנזיר טהור דעולת בהמה דורון הוא דדוקא גבי נזיר טמא דכתיב ביה וכפר וכתיב עולה בההיא קרא משמע ליה דעולה נמי באה לכפרה: **שלמים** (נמי) יקרבו שלמים ונאכלין ליום אחד · כחומר שלמי נזיר ואפי' למ"ד בעל מיעקר עקר [כיון] א] שהיא קדשים לדין שלמי נזיר יאכלו בכל החומר שבהן והא דקאמר בגמרא שלמי נזיר שמחטן שלא כמצותן (הייתו) אין להם זרוע ומדמה ליה להכי הייתו אין להם זרוע כמצותו שיטעון בתנופה אבל מ"מ הזרוע מיתסר כחומר שלמי נזיר ועוד אומר ר"ת דאין להם זרוע הייתו דאין להם דין זרוע בשילה שיתבשל עם האיל אלא לבדו אסריניה: **ה"נ** ואינם טעונין לחם · כשאר דכתיב על כפי הנזיר ואין כאן כפי הנזיר דהפר לה ואם הקדישו כבר טעון פדייה ואפילו אי מיעקר עקר גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדייה ואי מיגז גייז כמי מלי לפדות דאין לו קדושת הגוף עד שישחט עליו הקרבן: **ה"ג** היו לה מעות סתומים יפלו לנדבה · היכא דהפר לה בגמרא מפרש דהנהו סתומים יפלו לנדבה ב] לחולין ולמזבח דהייתו עולת נדבה ונסכיה באין משל ציבור וכן פי' בכל דוכתי דתניא יפלו לנדבה ולא חש למיתני הכא אם שלו הן חולין כדתני ברישא: מפורשים · ג] שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **דמי** חטאת ילכו לים המלח · כיון דאילו היתה הבהמה הוא אזלה למיתה ולא [נהנין] מאותן מעות מדרבנן ולא מועלין דכיון דלים המלח אזלו לא קרינן ביה קדשי [ה'] וה"ה דלעיל גבי בהמה מצי למיתני לא נהנין ולא מועלין: **דמי** עולה יביאו עולה · דדורון הוא ומועלין בהם כיון דקריבין למזבח: דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואין טעונין לחם כדפרישית: גמ' **מאן** תנא דלא משתעבד לה · ולכך יש סברא לחלק בין בהמה דידיה דתני תצא ותרעה בעדר ואם [שלה] חטאת תמות דאי משתעבד לה לא היה סברא לחלק בין בהמתו לבהמתה: **אמר** רב חסדא רבנן היא · וכדמפרש ואזיל ומ"מ אם לא הפר לה היתה מקריבתה לחובתה ד] כיון דאקני לה וכדמפרש בסמוך (הפר לה לא אמר דהא הוו בהמות דידה כדמפרש בסמוך) כי מקני לה מידי דצריכא לה במידי דלא צריכא לה כגון דהיפר לה לא אקני לה: **דאי** ס"ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא [משועבד לה בתנאי כתובה] כדמפרש ואזיל וס"ד דתנאי כתובה עדיף ואפי' במידי דלא צריכא לה נמי משועבד לה: **דתניא** ר' יהודה אומר מביא אדם קרבן עשיר על אשתו · פי' אם עשיר הוא ה] [והיא חייבת קרבן עולה ויורד] צריך להביא קרבן עשיר עליה ולא יוכל לומר והלא אין לה כלום ותביא קרבן עני וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת להביא קרבן בעבורה ודווקא חובות שהיא חייבת כגון יולדת וזבה אבל נדרים ונדבות לאו כל כמינה לידור אלף עולה ליום ואומר ר"י דדוקא אותן שנתחייבה משנשאת ואילך ולא שנתחייבה קודם שנשאת: **הכי** גרים רש"י שכך כותבת [ליה] כל אחריות דאית לי עלך מקדמת דנא והכי איתא [בתורת כהנים פרשת מצורע] ופירוש דאשה שגרשה בעלה לאחר שילם לה בעלה כתובתה כותבת לו שובר התקבלתי כתובתי וכל אחריות דאית לי עלך מן קדמת דנא הכל מחלתי אלמא [דמשום] דמשועבד לה צריכה לפוטרו בשעת גירושין: **אפי'** תימא ר' יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא [לה במידי דלא צריכא] · כגון דהפר לה לא משעבד לה כלל ואע"ג דמשועבד לה בתנאי בית דין הלכך בהמה שלו תצא ותרעה בעדר דהוו חולין גמורין ולא הוו כבהמתה: **איכא** דאמרי מאן תנא רבי יהודה היא וכי משעבד לה בתנאי כתובה במילתא דצריכא לה כו' · דאי לרבנן לא משעבד בתנאי כתובה והיכי דמי שמשתעבד לה שיכולה להקריב מבהמותיו אם לא הפר לה כגון דאקני לה שנתן לה במתנה מבהמותיו ו] וכיון דאקני לה הויא לה דנפשה והוה לן למימר דחטאת תמות כמו [בשלה] כי אקני לה במילתא דצריכא לה כגון אם לא הפר לה במילתא

פי' הרא"ש

ד' דורות לישראל עובד ישי דוד שלמה ואילו צעירה עד רחבעם בן שלמה שבא מנעמה העמונית: מאן תנא דבעל לא משעבד לה · אמר רב חסדא רבנן היא...

...כתובה כותבת לו שובר וכתוב בו התקבלתי כתובתי וכל אחריות דאית לי עלך מן קדמת דנא. מכלל שכל אחריות שהיה עליה הוא הוה חייב לשלם ומזה פטרה אותו כשגרשה ... אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא ' כשאדם נושא אשה הוא כותב זה הלשון ומקבל עליו כל אחריות שהיא חייבת ' ודוקא קרבנות חובותיה ' אבל נדרים ונדבות אפי' משנשאה ... קודם שנשאה אינו חייב לשלם כדמוכח פ' יש נוחלין דמבא ליה עבדו ליהי' ואפי' לר' הגנאל שפסק שאם לותה ואכלה בעל יורש הוי ופורע הייתו דוקא מאותן נכסים שהכניסה לו ומשום ... קרבנות חובותיה קבל עליו דלא ניחא ליה לאיניש שתהיה אשה אצלו מחוסרת כפרה: אלא היכי דמי דמשעבד לה דאקני לה [וכיון דאקני לה] הוה לה דנפשה והוי כמו שהפריש משלה

הגהות מהר"ב רנשבורג א] תוס' ד"ה שלמים וכו' כיון שהיא · תיבת שהיא נמחק · ונ"ב שהוא : ב] ד"ה ה"ג היו וכו' יפלו לנדבה לחולין · תיבת לחולין נמחק ונ"ב לעולות למזבח כצ"ל : ג] ד"ה מפור... שפירש נמחק · ונ"ב פירוש : ד] ד"ה אמר רב חסדא וכו' היתה מקריבתה לחובתה דהא הוי בהמות דידה כיון וכו' כי מקני לה מידי דצריכה לה כגון אם לא הפר לה וכו' כצ"ל : ... שהיא בקרבן עולה ויורד וצריך להביא וכו' אבל נדרים ונדבות וכו' כצ"ל : ו] ד"ה איכא דאמרי וכו' כגון דאקני וכו' במתנה מבהמותיו נ"ב כאן הס"ד ואח"כ מה"ד וכיון דאקני וכו' כמו ... ואח"כ מה"ד כי אקני וכו' לא ספר עכ"ל והס"ד ושייך לע"ב :

נוסחת הריב"ן א) דכיון דצריכה כפרה היא : ב) והבשר לשם : ג) דכל לפני זריקת דמים ... ד) לנזירותה הרי היא : ה) הואיל ...

הגהות הב"ח (א) במשנה והשלמים תקרב שלמים : (ב) גמ' ואלא היכי דמי : (ג) רש"י ד"ה החטאת תמות וכו' דפרשינן לעיל : (ד) ד"ה דמי שלמים יביאו שלמים :

גליון הש"ס מתני' החטאת תמות · עי' נדרים דף פג ע"א ... עולה ...